

D E C I Z I E

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ala Cobăneanu, Nadejda Toma

Liliana Catan și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciubotaru Octavian și Frunze Viorel împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2015, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă :

La 11 noiembrie 2013 Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir au depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată au indicat că autovehiculul de model Suzuki Baleno, număr de înmatriculare C MR 842 este proprietatea lui Frunze Vladimir.

Ciubotaru Octavian în baza mandatului este posesorul și utilizator al autovehiculului.

La 04 iulie 2013 autovehiculul menționat a fost parcat în curtea blocului nr. 18/1, str. Dumitru Rîșcanu, mun. Chișinău.

Pe la ora 22.00 peste autovehicul a căzut un copac deteriorându-l, fapt constatat prin procesul-verbal de cercetare la fața locului întocmit de agentul constatat al Inspectoratului de Poliție Rîșcani mun. Chișinău.

La 18 martie 2013 asociația de coproprietari în condominiu nr. 55/303 prin scrisoarea nr. 01/0/339 a comunicat Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” despre existența arborilor periculoși din curtea blocului nr. 18/1, str. Dumitru Rîșcanu, mun. Chișinău.

Pârâtul nu a ținut cont de această comunicare și copacii uscați nu au fost curățați/defrișați.

Prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1458 din 22 august 2013, Centrul Național de Expertize Judiciare a constatat că valoarea prejudiciului cauzat posesorului autovehiculului de model Suzuki Baleno, număr de înmatriculare C MR 842 la 04 iulie 2013 cu includerea uzurii de exploatare este de 40 760 lei.

A adresat pârâtului cerere prin care a solicitat repararea prejudiciului cauzat, însă nu au primit nici un răspuns.

Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” este obligată să supravegheze spațiile verzi pentru excluderea căderii accidentale și prejudicioasă a arborilor, iar prin refuzul de a achita suma prejudiciului neglijează obligațiile legale și statutare.

Cer Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir încasarea din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a sumei de 40 760 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 40 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 6-8).

Prin procura din 11 decembrie 2013 Stîrcea Radu a fost împuternicit de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” să-i reprezinte interesele în instanța de judecată, cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, etc. (f.d. 34).

Reprezentantul Stîrcea Radu a depus în interesele Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cerere de atragere în proces în calitate de intervenienți accesorii a Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău (f.d. 35).

În ședința de judecată din 12 februarie 2014 demersul reprezentantului Stîrcea Radu s-a respins (f.d. 43, verso).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014 s-a admis parțial acțiunea lui Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir.

S-a încasat din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în mod solidar în beneficiul lui Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir în calitate de prejudiciu material suma de 40 760 lei.

S-a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral.

S-a încasat din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în mod solidar în beneficiul lui Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir cheltuieli de judecată în mărime de 5 165 lei (f.d. 46, 51-52).

La 26 mai 2014 reprezentantul Stîrcea Radu a declarat în interesele Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014 (f.d. 48-50).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 15 ianuarie 2015 a admis apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, a casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014 și a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 79-85).

Prin mandatul din 11 noiembrie 2013 avocatul Chetrușca Viorel a fost împuternicit de Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir să le reprezinte interesele în instanța de judecată, cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, etc. (f.d. 33).

La 09 martie 2015 avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, menținerea hotărârii primei instanțe și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian au indicat că instanța de apel eronat a considerat că nu a fost constatată vina Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, deoarece anume această întreprindere are obligația de a curăța și defrișa arborii uscați și bolnavi.

Instanța de apel eronat a constatat că autovehiculul a fost parcat într-un loc interzis.

Au mai invocat jurisprudența Curții Supreme de Justiție pe litigii similare, în care a fost acordat câștig de cauză reclamantilor.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 12 mai 2015 reprezentantul Bujac Sergiu în interesele Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a solicitat respingerea recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 29 aprilie 2015 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de reprezentantul Bujac Sergiu în interesele Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Ciubotaru Octavian, Frunze Vladimir și avocatului Chetrușca Viorel copia deciziei din 15 ianuarie 2015 la 31 ianuarie 2015 (f.d. 86).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian la 09 martie 2015 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii rezultă că conform certificatului de înmatriculare nr. 135404123, autovehiculul de model Suzuki Baleno, număr de înmatriculare C MR 842 este înregistrat pe numele lui Ciubotaru Octavian în calitate de uzufructuar (f.d. 11)

Prin procesul-verbal din 04 iulie 2013 s-a constatat că în curtea blocului 18/1, strada Dumitru Rîșcanu, mun. Chișinău un copac de arțar s-a prăbușit peste

autovehiculul de model Suzuki Balena, numărul de înmatriculare C MR 842, fiind deteriorat capota, ușa, parbrizul (f.d. 14).

Centrul Național de Expertize Judiciare prin raportul de constatare tehnico-științific nr. 1458 din 22 august 2013 a constatat că valoarea prejudiciului material cauzat posesorului autovehiculului de model Suzuki Baleno cu numărul de înmatriculare C MR 842 la 04 iulie 2013 cu includerea uzurii de exploatare constituie 40 760 lei (f.d. 17-19).

Ciubotaru Octavian a solicitat Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” repararea prejudiciului material în mărime de 40 760 lei (f.d. 28).

Cererea a fost recepționată de Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” la 10 octombrie 2013 (f.d. 28, verso).

Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir au depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin accidentarea automobilului ca urmare a prăbușirii copacului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a examinat pricina cu aplicarea corectă a normelor de drept material și a emis o hotărâre legală, iar instanța de apel a apreciat arbitrar probele administrate.

Conform art. 514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 14 alin. (1) Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 1404 alin. (4) Codul civil, în cazul în care o autoritate publică are o obligație impusă de un act adoptat în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu, ea răspunde pentru prejudiciul de acest fel cauzat sau nepreîntîmpinat prin neexecutarea obligației, cu excepția cazului cînd autoritatea publică demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației.

Din sensul acestei norme de drept rezultă că debitor este autoritatea publică obligată să ia măsuri împotriva riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu. În ceea ce privește sarcina probațiunii, legiuitorul a derogat de la regulile generale, instituind prezumția de vinovăție a autorității publice. Astfel, persoana vătămată nu este obligată să dovedească vinovăția autorității publice în producerea daunei, iar aceasta se consideră vinovată de cauzarea prejudiciului dacă nu va dovedi că a manifestat diligență rezonabilă în executarea obligației.

Conform art. 10 lit. j) Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591-XIV din 23 septembrie 1999, autoritățile administrației publice locale respectă tehnologiile corespunzătoare la executarea lucrărilor de creare și întreținere a spațiilor verzi.

Articolul 17 lit. d) din aceeași Lege prevede că administrarea și gospodărirea spațiilor verzi trebuie să asigure următoarele obiective elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor.

Conform pct. 1 și 3 din Statutul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.

20/6 din 13 noiembrie 2008, Întreprinderea Municipală “Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” (în continuare - întreprindere) este agentul economic cu personalitate juridică, constituită în exclusivitate pe baza proprietății municipale, care, prin utilizarea ei judicioasă, execută lucrări de păstrare și extindere a spațiilor verzi municipale în interes public și pentru realizarea intereselor sociale și economice ale colectivului de muncă.

Scopul întreprinderii este de a îngriji plantațiile verzi, conform normativelor tehnologice și agrotehnice, la indicațiile Consiliului municipal Chișinău și ale altor organe publice, întru asigurarea condițiilor de creștere a plantelor în mediul urban și prestează diverse servicii: curățirea și defrișarea arborilor avariați, după obținerea autorizației corespunzătoare.

Prima instanță aplicând corect normele de drept citate întemeiat a admis acțiunea și a încasat din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” prejudiciul material cauzat în urma prăbușirii copacului peste autovehicul.

Instanța de apel eronat a constatat necesitatea probării raportului de cauzalitate, deoarece conform prevederilor legale nu este necesară dovedirea acestuia.

Mai mult ca atât, la 18 martie 2013 asociația de coproprietari în condominiu nr. 55/303 a comunicat Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” că în urma fenomenelor meteorologice care au avut loc în perioada de la 15-17 martie 2013 o parte din arborii de la intrarea în curtea blocului de locuit din str. Dumitru Rîșcanu, 18/1, sunt fisurați pe tulpină și prezintă un pericol real pentru locatari, bunurile mobile și imobile ale acestora și a solicitat întreprinderea măsurilor urgente de rigoare pentru a asigura securitatea cetățenilor și integritatea bunurilor, scrisoarea fiind recepționată de către destinatar (f.d.15)

Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” recepționând demersul asociației de coproprietari în condominiu nr. 55/303 la 18 martie 2013 nu a întreprins măsuri de curățire și defrișare a arborilor periculoși în vederea asigurării securității cetățenilor și integrității bunurilor.

Concluziile instanței de apel că autovehiculul era parcat neregulamentar și copacul era verde sunt eronate.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Contrar acestei prevederi legale, Întreprinderea Municipală „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” nu a probat că era interzisă parcare în locul unde se afla autovehiculul și că copacul era verde.

Din aceste motive, instanța de recurs ajunge la concluzia că prima instanță corect a constatat că nu sunt temeiuri de respingere a acțiunii și just a admis-o parțial.

Conform art. 94 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Conform art. 96 alin. (1) și (1¹) Codul civil, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin ordinul de plată din 06 martie 2015 se confirmă că Ciubotaru Octavian a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în mărime de 612 lei (f.d. 88).

În corespundere cu normele de drept citate, din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” urmează a fi încasate în beneficiul lui Ciubotaru Octavian cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în mărime 612 lei.

Hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor de reparare a prejudiciului moral de Ciubotaru Octavian și Frunze Vladimir nu a fost contestată și instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în această parte.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele administrate, iar hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014 este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Chetrușca Viorel și Ciubotaru Octavian.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 07 mai 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciubotaru Octavian și Frunze Viorel împotriva Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul lui Ciubotaru Octavian suma de 612 (șase sute doisprezece) lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de recurs.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Nadejda Toma

Liliana Catan

Sveatoslav Moldovan